

Sygn. akt II Ka 125/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Krośnie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Wiesław Ruszala

Sędziowie: SSO Janusz Szarek (spraw.)

SSO Artur Lipiński

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Kalisz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Krośnie - **Andrzeja Dworzańskiego**

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 czerwca 2015 roku

sprawy **K. L.**

oskarżonego o przestępstwo z art.284 § 2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 25 lutego 2015 roku, sygn. akt II K 895/14

I. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną,

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego K. L. kwotę 420 zł /czterysta dwadzieścia złotych/ tytułem zwrotu kosztów obrony w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Tarnowskich Górach skierował akt oskarżenia przeciwko K. L. zarzucając mu, że:

I. w okresie od 9 grudnia 2011r. do 24 kwietnia 2012r., w T., przy ul. (...), po uprzednim zdemontowaniu, dokonał przywłaszczenia czterech kompletnych kół, z powierzonego mu samochodu osobowego marki A. (...), o numerze rejestracyjnym (...), czym spowodował straty w kwocie 10602,35 zł, na szkodę właściciela firmy (...) J. O., to jest przestępstwo z art. 284 § 2 k.k.;

II. w dniu 20 kwietnia 2012r., w T., dokonał przywłaszczenia mienia, w postaci powierzonych mu, za wykonane prace stolarsko budowlane, pieniędzy, w kwocie 8750 Euro (36662 zł), na szkodę właściciela firmy (...) J. O., to jest przestępstwo z art. 284 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2014r., sygn. akt II K 564/13, Sąd Rejonowy w Krośnie uznał oskarżonego K. L. za winnego tego, że w dniu 20 kwietnia 2012r., w T., dokonał przywłaszczenia mienia w postaci powierzonych mu, za wykonane prace stolarsko budowlane, pieniędzy w walucie Euro, co stanowiło kwotę 28.945,24 złotych, na szkodę właściciela firmy (...) J. O., to jest przestępstwa z art. 284 § 2 k.k.

Za przypisany czy Sąd skazał oskarżonego na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 2 lata próby.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego J. O., właściciela firmy (...), kwoty 28.945,24 zł.

Nadto, Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe i opłatę.

Jednocześnie, Sąd uniewinnił oskarżonego K. L. od zarzucanego mu w punkcie I aktu oskarżenia czynu, a stanowiącego przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. i kosztami postępowania w tym zakresie obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżył obrońca oskarżonego w części dotyczącej skazania oskarżonego za czyn z art. 284§2 kk zarzucany oskarżonemu w punkcie II aktu oskarżenia.

Wyrokiem z dnia 29 października 2014 r. sygn. akt II Ka 250/14 Sąd Okręgowy w Krośnie uchylił wyrok w zaskarżonej części i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Krośnie.

W postępowaniu ponownym K. L. oskarżony był o to że:

w dniu 20 kwietnia 2012 r. w T. dokonał przywłaszczenia mienia w postaci powierzonych mu za wykonane prace stolarsko – budowlane pieniędzy w kwocie 8.750 Euro (36.662 zł) na szkodę właściciela firmy (...) J. O. tj. o przestępstwo z art. 284§2 kk.

Sąd Rejonowy w Krośnie prowadząc postępowanie ponowne po uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania , wyrokiem z dnia

25 lutego 2015 r. sygn. akt II K 895/14 uniewinnił oskarżonego K. L. od zarzutu popełnienia czynu z art. 284§2 kk, a na podstawie art. 632 pkt 2 kpk kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa. Ponadto Sąd Rejonowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego kwotę 1.536 zł tytułem udziału w sprawie obrońcy z wyboru.

Z wyrokiem tym nie zgodził się oskarżyciel publiczny Prokurator Rejonowy w Tarnowskich Górach, który zaskarżył powyższy wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego. Powołując się na przepis art. 438 pkt 2 i 3 kpk wyrokowi temu zarzucił :

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść a polegający na wyrażeniu błędnego poglądu, iż oskarżonemu K. L. nie można przypisać zamiaru bezpośredniego kierunkowego przywłaszczenia powierzonego mu mienia, a co za tym idzie nie można mu przypisać zamiaru powiększenia swojego majątku kosztem majątku pokrzywdzonego z uwagi na skorzystanie przez oskarżonego z instytucji potrącenia wzajemnych wierzytelności, a w konsekwencji niesłusznym uniewinnieniu oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, podczas gdy prawidłowa ocena zgromadzonych dowodów w toku postępowania prowadzi do wniosku, iż oskarżony zatrzymując kwotę określoną w zarzucie dla siebie i postępując z nią jak właściciel, działał z zamiarem bezpośrednim przywłaszczenia powierzonego mienia na szkodę pokrzywdzonego,

2) obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to art. 167 kpk oraz art. 366§1 kpk poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy wskutek zaniechania ustalenia wysokości rzekomej wierzytelności, która miała przysługiwać oskarżonemu K. L. względem firmy (...) sp. z o.o.

i spowodowanie tym zaniechaniem niemożności ustalenia czy zatrzymana przez oskarżonego dla siebie kwota pokrywała jego domniemane roszczenia względem firmy pokrzywdzonego, co było możliwe do ustalenia w szczególności poprzez zasięgnięcie opinii biegłego, którego to dowodu nie dopuszczono z urzędu.

Powołując się na te podstawy odwoławcze oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Krośnie do ponownego rozpoznania.

Sąd Odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego Prokuratora Rejonowego w Tarnowskich Górach na uwzględnienie nie zasługuje.

Na wstępie uzasadnienia wyroku Sądu Odwoławczego należy stwierdzić, iż postępowanie ponowne jakie było prowadzone w sprawie, zostało przeprowadzone zgodnie ze wskazaniem i zapatrywaniami Sądu Okręgowego w Krośnie zawartymi w wyroku z dnia 29 października 2014 r. sygn. akt II Ka 250/14 (k. 274, 277-281), w którym w pierwszym rzędzie Sąd II instancji nakazał Sądowi Rejonowemu badanie czy sprawa niniejsza ma charakter sprawy karnej czy cywilnej i w zależności od tych ustaleń, dokonanie oceny czy oskarżonemu K. L. można przypisać działanie w zamiarze bezpośrednim. Do zaistnienia bowiem przestępstwa z art. 284§2 kk ustawa wymaga wykazania ponad wszelką miarę zamiaru sprawcy, który musi wskazywać na chęć przywłaszczenia sobie rzeczy cudzej, do której wie, że nie ma prawa, a nie rzeczy, co do której jego zdaniem ma prawo. Jest to kwestia, która winna być oceniana na gruncie ustaleń faktycznych, których błędne ustalenie zarzuca oskarżyciel publiczny w złożonej apelacji.

„Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku jest słuszny tylko wtedy, gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut ten nie może sprowadzać się jednak do samej polemiki z ustaleniami sądu, wyrażonymi

w uzasadnieniu wyroku, lecz do wykazania jakich konkretnych uchybień

w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego. Możliwość zaś przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych” (vide: SN I KR 197/74, OSNKW 1975, nr 5, poz. 58).

Sąd Rejonowy w Krośnie dokonał ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie nie tylko na podstawie wyjaśnień oskarżonego K. L., ale także na podstawie zeznań pokrzywdzonego J. O., świadka S. J. i szeregu dowodów z dokumentów stanowiących podstawę do wzajemnych rozliczeń pomiędzy stronami (k. 307 uzasadnienie wyroku).

Oskarżonego i pokrzywdzonego łączyła współpraca w ramach której dochodziło do wzajemnych rozliczeń pomiędzy stronami. Każdy z kontrahentów, zarówno oskarżony jak i pokrzywdzony, w ramach tych rozliczeń finansowych uważa, że strona przeciwna zalega mu z zapłatą określonych kwot pieniężnych. Jak słusznie ustalił Sąd I instancji do rozwiązania współpracy doszło w wyniku utraty zaufania do siebie przez strony. Zresztą w postępowaniu ponownym wyszły na jaw dodatkowo okoliczności, z których wynika, iż strony spotykały się pod K. w celu ustalenia stanu wzajemnych rozliczeń i zakończenia rozpoczętych budów za granicą. Okoliczności te jak również dokumenty dotyczące współpracy zostały przedłożone przez oskarżonego, a fakty te potwierdził pokrzywdzony J. O. i świadek S. J..

Niezależnie od tego, oskarżony przesłał pokrzywdzonemu fakturę z dnia

7 czerwca 2012 r. która nie została uznana przez pokrzywdzonego i odesłana przez niego oskarżonemu. Już ten fakt świadczy o tym, że sprawa niniejsza ma charakter typowej sprawy cywilnej, a co za tym idzie nie można mu przypisać zamiaru bezpośredniego popełnienia czynu z art. 284§2 kk.

Co do pieniędzy w kwocie 8.750 Euro, które pobrał oskarżony od M. B., należy stwierdzić, iż oskarżony podniósł wobec pokrzywdzonego zarzut potrącenia, zatrzymując powyższą kwotę, w przekonaniu że pokrzywdzony jest mu winny pieniądze z tytułu współpracy. Zresztą złożył K. L. oświadczenie o potrąceniu, przesyłając stosowne pismo i zwracając pokrzywdzonemu kwotę 40 Euro. Ten fakt także powoduje, iż nie można przypisać oskarżonemu zamiaru popełnienia czynu z art. 284§2 kk. Ponadto w przeszłości zdarzały się przypadki, że oskarżony pobierał pieniądze od kontrahentów niemieckich, zaś opisywaną kwotę pobrał i zatrzymał na poczet należnego mu wynagrodzenia bowiem wiedział już, że J. O. chce z nim zakończyć współpracę. Ten fakt także nie pozwala na przypisanie oskarżonemu zamiaru powiększenia swojego majątku kosztem majątku pokrzywdzonego.

Prokurator w swej apelacji sporo miejsca poświęca rozważaniom dotyczącym kwestii czy zarzut potrącenia został podniesiony przez oskarżonego w sposób prawidłowy i skuteczny. Do zaistnienia przestępstwa z art. 284§2 kk ustawa

wymaga wykazania ponad wszelką miarę zamiaru sprawcy, który musi wskazywać na chęć przywłaszczenia sobie rzeczy cudzej, do której wie, że nie ma prawa, a nie rzeczy, co do której jego zdaniem ma prawa.

W rozpoznawanej sprawie oskarżony podniósł zarzut potrącenia i zatrzymał pieniądze w przekonaniu, że należność mu przysługuje, stąd nie można mu przypisać popełnienia czynu z art. 284§2 kk. Natomiast kwestię na ile skuteczny z punktu widzenia wzajemnych rozliczeń stron był podniesiony przez oskarżonego zarzut potrącenia nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie karnej i winien być przedmiotem rozpoznania przez sąd cywilny.

O tym, że sprawa niniejsza ma charakter cywilny świadczy także zachowanie samego oskarżonego, który mając wiedzę o zatrzymaniu pieniędzy przez oskarżonego nie składał przez długi czas zawiadomienia o przestępstwie, a dopiero w chwili kiedy zorientował się, że podniesiony zarzut potrącenia przez oskarżonego może być skuteczny w postępowaniu cywilnym, złożył zawiadomienie o przestępstwie.

Wobec powyższego ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie należy uznać za słuszne i trafne, a ocena dowodów dokonana przez ten Sąd została dokonana z pełnym poszanowaniem zasady swobodnej oceny dowodów określonej w art. 7 kpk.

W ocenie Sądu Odwoławczego nie doszło do naruszenia przepisów art. 167 kpk oraz art. 366§1 kpk poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy wskutek zaniechania ustalenia wysokości rzekomej wierzytelności, która miała przysługiwać oskarżonemu K. L. względem firmy (...) sp. z o.o.

„W wypadku, gdy strona nie składa stosownych wniosków dowodowych, powinność sądu wynikająca z art. 167 k.p.k. powstaje tylko wtedy, gdy dokonanie prawidłowych ustaleń faktycznych uzależnione jest od przeprowadzenia dowodu, o którym sąd powziął informację i którego przeprowadzenie jest w ogóle możliwe. Tej inicjatywy sądu nie można mylić z funkcją śledczą realizowaną poprzez poszukiwanie dowodów w procesie udowadniania sprawstwa i winy oskarżonego” (LEX nr 1652730).

„Obowiązek nałożony na przewodniczącego rozprawy w ramach art. 366 § 1 k.p.k. obejmuje tylko wyjaśnienie istotnych okoliczności sprawy. Oczywiście kwestia, jakie okoliczności są "istotne", jest oceniana, jednakże ewentualne naruszenie art. 366 § 1 k.p.k. musi być oceniane przez pryzmat realizacji zasady prawdy materialnej, a więc poprzez ocenę dokonanych ustaleń faktycznych. Innymi słowy, należy odpowiedzieć na pytanie, czy niewyjaśnienie danej okoliczności mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne i czy gdyby ją wyjaśniono, to te ustalenia mogłyby być inne” (Prok.i Pr.-wkł. 2008/7-8/53, KZS 2008/7-8/102).

W niniejszej sprawie oskarżyciel publiczny nie wnosił wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wyliczenia ewentualnych roszczeń oskarżonego wobec pokrzywdzonego. Wzajemne rozliczenia pomiędzy stronami w świetle dokonanych przez Sąd orzekających ustaleń faktycznych nie budzą wątpliwości. Świadczą o tym chociażby dokumenty przedstawione przez oskarżonego (k. 259-273), ale także zeznania pokrzywdzonego J. O., któremu okazywano te dokumenty, zaś on czynił na nich wzmianki o braku zapłaty przez klienta. Nie zaprzecza on jednak, że po zapłaceniu przez kontrahenta oskarżonemu należały się pieniądze (k. 289).

Oskarżony dokonał potrącenia kwoty 8.750 Euro w przeświadczeniu, że przysługuje mu roszczenie wobec pokrzywdzonego. Stąd kwestia wysokości tego roszczenia w sytuacji braku zamiaru popełnienia przestępstwa z art. 284§2 kk, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia tej sprawy. Jest to bowiem okoliczność, którą badać będzie sąd cywilny, dlatego okoliczność ta nie miała znaczenia dla ustaleń faktycznych.

W takim stanie rzeczy, Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, uznając apelację Prokuratora Rejonowego w Tarnowskich Górach za oczywiście bezzasadną.

Podstawą orzeczenia Sądu odwoławczego są przepisy art. 437 § 1 k.p.k., art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k., art. 449 k.p.k., art. 456 k.p.k.

O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 636 § 1 k.p.k., o opłacie na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych, zaś o kwocie wynagrodzenia obrońcy na podstawie § 14 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu [Dz. U. nr 163, poz. 1348 ze zm.].